

Frá lögtinginum

Figgjarlógin var til viðgerðar 7. august.

Javnaðarflokksins vegna talaði P. M. Dam og málbar seg soleiðis:

Hetta er altso tað størsta málið á tingi, og figgjarnevndin, sum fær málið til viðgerðar, má nú royna at fáa eitt gott úrslit, soleiðis at peningurin verður væl nýttur til uppbyggjan av landi okkara.

Tað fyrsta, sum eg leggi til merkis er, at ikki er meira avsett til havnagerð enn 134 túsund kr. Hvussu heldur okkara landsstýri, at havnirnar í Porkeri, Hovi, Eiði, Sandi og aðrastaðni skulu kunna verða bygdar, tá ið so pinkalítið av peningi verður til at bíta sundur millum fleiri bygdir nú í hesi tíð, meðan alt kostar nógvan pening. Hesar nevndu bygdir og aðrar hava nú í mong ár noyðst at stoðga, tí landsstýrið saman við hinum sambands- og fólkaflokksmonnum viðtók, at tær skuldu stoðga.

Í 1942 varð játtað 207 túsund til havnabygging í Porkeri. Tá var prístalið 187 og nú er tað 324. Tað vil siga, at 207 tús. kr. tá verða eftir núverandi prístali tað sama sum 358 tús. kr. Porkeris sóknarstýri ætlar nú at byrja havnabyggingina og hevur fullan rett til at fáa hesar 358 tús. kr. lagdar á borðið beinan vegin nú. Tað fer ikki at bera til at lata teir fáa 30 ella 40 tús. kr., soleiðis sum játtað varð í fjør. Soleiðis kann eitt landsstýri og lögting ikki bera seg at. Tað sama kann verða sagt viðvíkjandi Hovi, Eiði, Sandi og øðrum bygdam. Men við 13 4tús. krónum, sum landsstýrið nú vil játta til havnagerð í øllum Føroyum verða mong deyð av elli, áðrenn nøkur havn verður liðug í teim nevndu bygdam og øðrum við. Her má eitt annað skil koma á.

Afturhaldsmenn gjørdur eina vanlukku, tá ið teir avtóku lands-handilin. Allar vørur eru nógvar dýrkaðar. Allir privatir menn, ið eiga skip, liða stórt tap av vøru-dýrkan, sum agentar og grossistar og aðrir hava stóran vinning av. Ikki minst tær tómu silfatunnurnar, ið nú eru dýrar at keypa, meðan landshandilin seldi tær nógvar biligari og harvið gav stóran vinning til fiskimenn og privatir skipseigarar, sum nú megu rinda óneyðugan pening til heilsulomenninar.

So er tað skúlamálið. Nú má javnaðarmanna gamla mál um kostskúla koma í rættlag, soleiðis at ikki peningapungurin skal vera avgerandi, um børn og unglingar skulu kunnu læra ella ikki. Hin konservativa kapitalistiska vanahugsanin er landsskaðilig. Eg biði tykkum, afturhaldsmenn, tess-

vegna at læra tykkum at hugsa planøkonomiskt og fáa eitt gott samanspel millum allar kreftur her á tingi og kring land okkara.

Eftir javnaðarmannauppskotið: »arbeið til øll á sjógv og landi« kundu vit nú átt nokk av nýmótans fiskiførum til allar okkara fiskimenn. Afturhaldsmenn gjørdur tí eina vanlukku, tá ið teir feldu okkara uppskot. Vit megu nú taka hetta uppskotið fram aftur. Eg veit, at hetta kostar tykkum ein kamp ímóti tykkum sjálvum, ímóti tykkara privatkapitalistisku vanahugsan. Allar kreftur megu rógva saman og halda sosialistisku leiðina — tann einasta, sum kann føra Føroyar burtur úr tí óføri, sum vit eru í.

Kj. Mohr talaði um hitt gamla javnaðarmálið um at broyta lógina um Føroya vanlukkutrygging soleiðis, at menn, sum koma út fyri vanlukku, ikki skulu biða 13 vikur, áðrenn teir fáa nakran pening. Hesin froystur eigur at verða settur til eina viku.

Fr. Hansen, tjóðveldismaður, var glaður yvir, at figgjarlógin frá í fjør hevur hildið, og hann helt síðani fram: Vit skulu nú administrera jørðini, tí hon er yvirtikin; tí má jarðaræðið verða avtikið. Lønjavningin kr. 650, og eisini pristilskot vísti seg nú, at vit høvdu lopið ov langt. Alt hetta var ov dýrt og kostaði landinum ov nóg.

Poul Petersen: Nú megu vit yvirtaka kirkjuna, og tí má peningur verða avsettur til at bera kostnaðin við at lona prestum og biski sum vit nú megu hava her á landi. Tað ber ikki til, at Danir lona okkara prestum, og at danskur bispur ræður yvir okkara prest um og kirkjum.

J. P. Davidsen: Í fjør varð sagt at nú í ár skuldi 10-ára planurin fyri havnagerðirnar verða tikið upp aftur. Havnin á Sandi varð víst til verkfrøðing til nýggja projektering, ið skuldi verða liðug til ólavsoke. Hetta hevur óivað eisini verið tómt lyfti og ongatið verið ætlanin. Hetta má ein hugsa av tí, at ikki meira enn 134 tús. kr. eru avsettar til allar havnir í Føroyum, bæði Sand, Eiði, Hovi og Porkeri og aðrastaðni eisini. Poul Petersen heldur, at tað er meira neyðugt at seta bispar við og lona teimum og prestum og yvirtaka kirkjuna enn at byggja havnir og vegir og skip. Hann talar óivað sum orðførari fyri fólkaflokksambandið, tí lata teir ikki verkfrøðing projektera havnirnar.

Við 134 tús. kr. verða ongar havnir gjørdar; men sama ger, um teir avseta fleiri milj. kr., tá ið teir biðja verkfrøðing lata

vera við at projektera nakra havn, so stoðgar jú alt av sær sjálvum, og so kann tjóðveldismaðurin Fr. Hansen aftur næsta ár eins og í dag standa og gleða seg yvir, at figgjarætlanin heldur — einki projekterað, so verður einki gjørt, og so heldur figgjarlógin, sjálvt um lítið og einki av peningi er játtað. Men einaferð munnu fólk kring um landið fáa eyguni upp fyri hesum fólkaflokksambandska humbukki, sum tjóðveldismenn lofprisa og styðja og rópa halleluja fyri. Tað er eisini Fr. Hansen, sum tjóðveldisflokksins vegna í dag stendur og talar um at minstalon og prisviðbót kostar ov nóg. Hetta eru menninir, sum aðruhvørja løtu siga, at teir eru so góðir við fiskimenninar. Men einki er óføri, tá ið talan er um

útvarp og yvirtøku av kirkjum og so framvegis. Eg haldi, at her á landi liggur so nógva á láni, sum er neyðugt at gera, at tað ikki er góður politikkur at nýta pening til tað ið óneyðugt er og at yvirtaka kirkjur, sum als ikki er neyðugt at yvirtaka, og at seta bispar við, tá ið próstin væl kann klára tað fyrri uttan nakran bisp. Men einaferð enn má eg undirstrika, at tað er at halda Sandingar, Eiðismenn, Hovbingar og Porkerningar fyrri tað turra spott at avseta 134 túsund krónur at bíta sundur millum allar hesar bygdir og aðrar, sum hava vent sær til tingið um pening til havnagerð. Hesar havnir, sum eru so neyðugar, um fólk skal kunna liva á smáplássum.

Av tí, at hin nýggi kommunuskúlin verður ikki liðugur at fara í hin 20. august, verður summarfrítíðin longd, soleiðis at farið verður aftur í skúla hin 3. sept., og um somu tíð verður sagt frá, at mánaðarfriloyvini í hesum skúlaári verða strikað.

Tórshavn, hin 14. august 1956.

Z. Sørensen.

Ávaring og leiðbeining viðvíkjandi havhestaungum

Aftur í ár verður loyvt at taka havhestaungar, men vegna smittuvandan er tað framvegis av størsta týðningi, at hesi ráð verða gjølla fylgd:

- 1) Teir, ið sláa havhest, eiga at vera í oljuklæðum og at tváa hesi og øll klæðnapløg, teir hava verið í, væl, tá veiðan er av,
- 2) Ongantið taka ungur, sum eru rak, og sum sita og hanga á sjónum. Eru tilíkir av óvart tiknir, tá eiga teir beinan vegin at verða blakaðir avstað aftur.
- 3) Tá fuglurin verður handtikin (undir veiðini, skoldingini og aðrari viðgerð), eiga at verða ansað væl eftir minst møguligt at dálka seg út í spýggju og skarni og altíð at tváa hendurnar væl, áðrenn farið verður at fáa sær, festa sær í o. s. fr. Aftaná at hendurnar eru tvignar, skal verða mælt til at skola tær í hesum: 5 kloramintablettir ella 1 súpskeið av kloraminpulvuri (fæst á apotekinum) loyst upp í 1. litri av vatni.
- 4) Ongantið at bera fuglin heim til hús, fyrr enn hann er saltaður, men at lata alla viðgerðina fara fram í neystum ella øðrum húsi burtur frá sethúsum.
- 5) Ongantið royta fuglin, men altíð at skolda hann (3 minuttir ella longri í kókandi vatni) og síðani strúka fjødurina burturav.
- 6) At grava niður fjaðrar (sum eru tað mest smittandi), veingir, bein og innvol.
- 7) Haldið øll óviðkomandi, konufólk og børn — og serliga kvinnur, sum eru við barn, burtur frá fugli og fjarðum.
- 8) Tey, sum hava fingið illtanka um, at tey hava fingið sjúkuna, eiga beinan vegin at venda sær til lækna.

LANDSLÆKNIN, Tórshavn, 10. august 1956.

H. D. Joensen.

P-F. FÖROYA BANKI

(Stovnaður 1906)

Adalskrivstova
TÓRSHAVN, telf. 1350

Avgreiðsla:
MIÐVÁGI, tlf. 7

Útbankar:
Norðuroya deild
KLAKKSVÍK tlf. 274
Suðuroyar deild:
TVØROYRI, tlf. 32

Renta av bankabók 3 1/2% p. a.
Renta av innskoti við uppsagn uppá 3 mánaðar 4%.